

מערך שיעור: הסיפור שלי עם בגד

הפעילות מזמנת כתיבה אישית של תלמידים/ות בנושא שרלוונטי לחיים שלהם/ן ומבלי להיצמד לכללי הכתיבה. היא מאפשרת ביטוי אישי, חיבור לכתיבה ממקום פתוח יותר, פחות שכלתני, וגם היכרות מעניינת של התלמידים/ות זה עם זה באמצעות השיתוף בכיתה.

הפעילות מחולקת לשני חלקים, שהם למעשה שני שיעורים בני 45 דקות כל אחד. אפשר להשתמש בשני החלקים, לפצל אותם או להסתפק בחלק אחד, על פי שיקול דעתכם/ן.

תודה ליעל כליל, מלווה ומורה בבית"ס קדמה, שהציגה לנו את הפעילות ואפשרה לנו גם לחוות אותה.

מהלך הפעילות

חלק א' – משימת כתיבה

נחלק בכיתה את קטעי הקריאה מתוך הספר "סוגרים את הים" של יהודית קציר. (מצ"ב נספח 1) אפשר לקרוא את הקטע ביחד או שכל תלמיד/ה יקרא באופן אישי.

לאחר הקריאה, נחלק דף לכל תלמיד/ה, ונבקש מכל אחד ואחת לכתוב על חוויה מעניינת שהיתה לו או לה עם בגד.

במליאה, תלמידים/ות שירצו - יקראו וישתפו בחוויות שלהם/ן.

לסיכום, אפשר לעשות חידון קצר בנושא שמות של בגדים בעברית מתוך הרשימה:

בג"ד כפ"ת / רשימה לחידון (אפשר כמובן להוסיף עוד הצעות)

לסוטה - וסט

סגין - מעיל צבאי

פוזמק - גרב

אנפילאות - נעלי בית

ערדליים - נעליים או מגפיים מגומי להגנה מפני גשם או בוץ

קפלט - פאה נוכרית

ידונית - מחמם ידיים

חלק ב' - דיון קצר על משמעותם של בגדים

לאחר קריאת הקטעים נשאל:

- מה מייצגים הבגדים עבורכם/ן? האם יש לבגדים חשיבות גדולה בחיים שלכם/ן, או פחותה?
- לפי מה אתם/ן בוחרים/ות את הבגדים שלכם/ן? האם לפי צו האופנה? נוחות? טעם אישי? יצירתיות? הצהרה כלשהי לגבי עצמכם/ן? לפי מותג?
- האם יש לכם/ן חלום ללבוש משהו שמעולם לא העזתם/ן?
- האם יש משהו שאתם/ן לובשים/ות ולא כל כך אוהבים/ות?

נקרא ביחד קטע מתוך פוסט שהתפרסם ובו מסבירה בחורה צעירה את תחושותיה האישיות לגבי טרנד 'המנומר' (מצ"ב נספח 2).
לאחר קריאת הקטע נשאל:

- מה דעתכם/ן על הדברים שעולים מתוך הפוסט?
- האמנם יש פריטי לבוש שחלק מהנערים והנערות שסביבכם/ן יכולים ללבוש וחלק לא יכולות/ים בגלל הסטראוטיפ שנוצר?
- האם אתם/ן נמנעים/ות לפעמים מללבוש בגד מסוים בגלל סיבות כמו: מה יחשבו עלי? מה יגידו עלי?
- האם קיימת היררכיה מסוימת בתחום האופנה של בגדים שהם ראויים ו"שווים" יותר וכאלו שפחות? מה נחשב "שווה" יותר ומה פחות? מי קובע/ת? מה דעתכם/ן על זה?

לסיכום: אפשר לבקש מהתלמידים/ות להציע רעיונות ושמות לפריטי לבוש חדשים ומעניינים לבני ובנות נוער.

[באתר החדש של עמותת קדמה](#), תוכלו/י למצוא עוד עשרות מערכים, טקסטים

וחומרים נוספים במגוון נושאים המתאימים למקצועות לימוד שונים: חגים וימים מיוחדים בלוח השנה, זהויות בחברה הישראלית, פתרון סכסוכים בכיתה, אסיפת הורים, בריונות ברשת ועוד ועוד. **[לאתר עמותת קדמה](#)**

נספח 1: קטעי קריאה מתוך "סוגרים את הים" / יהודית קציר (עמ' 129-126)

"...הדיזינגוף סנטר הגדול רבץ בשמש כחיית בטון לבנה ועצלה, חלק גופה התחתון בצדו האחד של הכביש, ורגליה הקדמיות – בצדו האחר, צווארה ארוך ארוך וראשה בשמיים, ואילנה נכנסה באחד הפתחים והתקבלה בנשיפת אויר צוננת, שייבשה את זיעתה, והיא הרגישה את עצמה רעננה הרבה יותר. למרות שעדיין היתה צמאה מאוד, חשבה שדבר ראשון כדאי לגמור עם העניין של השימלה, כדי שתדע שאת זה היא כבר עשתה, וכדי שתוכל לשבת בבית הקפה כבר בשימלה החדשה. היא התחילה ללכת לאורך חלונות הראווה. עיניה, שנמשכו לנוח על פריט זה או אחר, דוב צעצוע מרופד או כד קרמיקה מעוטר פרחים או בגד שאולי תקנה לעצמה, פיגרו אחרי רגליה, שהשיפוע המרוצף והנקי הכריח אותן לפסוע, כאילו היה זה מין מבוך מקושט אורות וריחות ומוסיקה, שאסור לעצור בו ומוכרחים להמשיך לנוע, והיא אמרה לעצמה שליד חנות הבגדים הבאה תעצור.

בחלון הראווה היה רק בגד אחד, חצאית וחולצה תואמות בצבע קרם עם כפתורי זהב, מתוחות על חוטים שקופים וכמו מרחפות באוויר, ואילנה הבינה שכדי להתרשם מן המיבחר תצטרך להיכנס פנימה. ליד הקופה ישבה בלונדינית אלגנטית בשימלת כותנה בצבע טורקיז ובז'אקט בצבע שמנת, וניחוח נעים של בושם נרקיסים נדף ממנה. עיניה הכחולות ככפתורי פלסטיק שקופים סקרו את אילנה בהרמת גבות דקיקה, והיא נבוכה מאוד ורצתה ללכת משם, אבל האישה חיכה אליה באדיבות ואמרה, אפשר לעזור לך. אני יכולה להסתכל? שאלה אילנה בבהילות וקולה חורק באוזניה כגיר חדש על לוח. כן בוודאי, ענתה בעלת החנות ועיוותה את פיה כאילו אכלה משהו לא טעים. היא ינקת מהסיגריה שאחזה בין אצבעותיה הדקות, המושחלות טבעות, ולא הביטה יותר באילנה, שניגשה למתלה השמלות והחלה לדפדף בהן במהירות מבלי לראותן, מרגיעה את עצמה שתיכף תוכל להגיד שלום ותודה ולצאת מכאן. אפשר לעזור לך גברת, הצטרד פתאום קול מעבר לכתפה, והיא הפנתה את ראשה בבהלה וראתה אישה שמנה מאוד בחצאית מיני שחורה ונעלי שפיץ מבריקות, שעה הקצר צבוע כתום והאודם משוח על שפתיה העבות כשרידי רוטב עגבניות. אילנה העיפה מבט לעבר הקופה, אבל הכיסא היה ריק, והיא תהתה איך הספיקה בעלת החנות להיעלם. לא תודה, אני רק מסתכלת, לחשה, והמוכרת השמנה צעקה, מה?! אמרתי שאני רק מסתכלת, חזרה אילנה בקול רם יותר. המוכרת הושיטה את ידה למתלה, משכה והורידה את אחד הקולבים בלי להביט, וציוותה, תמדדי את זה. על הקולב היתה תלויה שימלת סאטן שחורה, צרה, שהסתיימה בבולון גדול ומרובה קפלים, בצבע האודם של המוכרת. אילנה לקחה את השימלה ונכנסה אל מאחורי הווילון, אומרת לעצמה שרק תמדוד כדי לצאת ידי חובה ותלך. היא התפשטה וניסתה ללבוש את השימלה מבלי לטעות בפתחים. אצבעותיה הלחות לא

הצליחו לרכוס את כפתורי הכתפיות, והמוכרת השמנה פתחה את הווילון ואמרה, נו? בואי אני אעזור לך. היא רכסה את הכפתורים באצבעות חסרות סבלנות, שציפורניהן המתקלפות כסוסות כצומחות לתוך הבשר, ואז גררה את אילנה אל מול הראי הגדול ואמרה, תסתכלי, נו, זה לא נהדר? אילנה הביטה בשוקיה הדקיקות הלבנות בסנדלי האצבע שביצבו מתחת לבלון הבד האדום כרגלי תרנגולת, ואמרה, אני לא חושבת, אבל המוכרת לא שמעה כנראה, ואמרה, תראי איזה יופי זה יהיה עם חגורה. ומיידע הופיעו בידי חמש או שש חגורות, כאוחזות בשוט מפוצל צבעוני, והיא החלה מנסה אותן בזו אחר זו, מהדקת בכוח למותניה של אילנה, שהבחינה מבעד לראי בבעלת החנות, שחזרה ונעמדה מאחוריה. הבלונדינית האלגנטית סקרה אותה רגע, עיקמה את פיה בחיוך, ואמרה, יוצא מן הכלל. נכון? התלהבה המוכרת השמנה, אמרתי לה. עם גוף שלך כל דבר יראה עליך שיגעון, ושחור זה בדיוק הצבע בשבילך. תצטרכי רק ללבוש נעל עקב שחורה כמו שלי, הושיטה את רגלה העבה קדימה, ואמרה, אז את נשארת איתה, כן, ומייד הסתובבה לגזור במספרים את פתקית הקרטון עם הוראות הכביסה ועם המחיר, ואילנה נזכרה שתמי אמרה לה כבר מזמן, למה את אף פעם לא לובשת שחור. כמה היא עולה, שאלה בלחש. לא ביוקר, אמרה השמנה, על החגורה יש לך הנחה עשרה אחוז. ואז נקבה סכום שנשמע לאילנה עצום, כמעט חצי משכורתה החודשית, והיא היססה רגע, אבל מייד אמרה לעצמה שבתל אביב קשה למצוא משהו יפה בפחות. בזמן שכתבה את הצ'ק, משתדלת לרשום נכון את כל הפרטים, צילצל הטלפון, והבלונדינית האלגנטית ענתה. מבקשים את בעלת הבוטיק, אמרה לשמנה, ומסרה לה את השפורפרת. אילנה הביטה בהן בפליאה והבינה שטעתה, והבחורה השמנה היא בעלת החנות. היא לקחה את שקית הניילון שארזו בה את שימלתה הפרחונית, ומשני צידיה כתוב שם הבוטיק בעברית ובאנגלית, ואמרה שלום ותודה רבה, אבל בעלת הבוטיק לא שמעה, ורק המוכרת הבלונדינית עיקמה את פיה בחיוך לעומתה ואמרה לה, תתחדשי.

אילנה יצאה מהחנות בצעדים קטנים וזהירים ככל שאפשרו לה שולי השימלה הצרים. אנשים היו חולפים במהירות על פניה, גברים בחליפות, נשים מבוגרות בחולצות פרופות עד לצוואר, קשורות בסרט, וצעירות בג'ינס ובנעלי התעמלות. היא קפאה במקומה. כולם מסתכלים עליה, זה ברור. אף אחת כאן לא לבושה כמוה וכולם זורקים בה מבטים כשברי מראה מנופצת. גופה צינור שחור ארוך מאוד, רגליה דקיקות ולבנות כעצמות, וכדור אדום מיטלטל מעליהן כמו טוסיק של ליצן, והם מיידים בו את חיוכי הלעג שלהם בתחרות קליעה למטרה שאין בה מפסידים. אילנה הרגישה איך מעוורות הדמעות את עיניה, כמו בחצר בית הספר בשיעור התעמלות בכיתה ג' או ד', כשרצו מסביב למיגרש וילדה רעה אחת רצה מאחוריה ומשכה לה את מכנסי ההתעמלות הכחולים, התפוחים, עם הגומי, וכולם ראו לה את התחתונים. טיפשה, צעקה על עצמה בלחש בזמן שגיששה את דרכה אל שירותי הנשים להחליף את השימלה, טיפשה טיפשה טיפשה."

נספח 2: פוסט בנושא אופנת המנומר (ברית יעקובי)

סיבוב בסנטר הזכיר לי, מה מטריד אותי באמת-
 למה אני הכי אמורה לעוף ובכל זאת מתעבת את טרנד המנומר
 ++
 מי שלבשה מנומר בבגרותה יודעת
 לא להגזים
 לא לשלב עם אודם אדום
 לשמור על קלאס, לא עם מחשוף גדול מדי
 לא יותר מפריט אחד בכל פעם
 לא לבית כנסת, לא ישיבה חשובה, שלא נדבר על ראיונות עבודה
 לא אם את הוסייה
 לא אם את נראית מזרחית
 לנצל את המראה הלא מאיים- המאפשר לך לשחק עם זהויות באופן מתעתע
 לא להראות פריחה, לא להראות פריחה, לא להראות פריחה (כלל מספר אחת בבית הספר של החיים)
 אין מרצות באקדמיה עם שמלה מנומרת

והנה גל של מנומר שוטף את החנויות
 המחתרתי הפך למיינסטרים ונמכר בזארה ב189 ש"ח
 הפריחה הפכה לקלאס
 הנמר הוא מדורת השבט של נשות ישראל
 "בקטע מודע לעצמו" כמובן
 תחי המודעות
 תחי העצמיות

ואם הייתי סטייליסטית הייתי מלהגת על טרנדים שמגיעים לישראל באיחור כה רב, אירופה מנומרת כבר שלוש עונות לפחות,
 האירופאיות עפות כבר מזמן על הזהות המנומרת, המוחצנת, הגרוטסקית, מפוצצת שיק, עכשיו זה כבר כל כך כל כך
 משעמם.

ואם הייתי חוקרת סוציאולוגיה אולי הייתי מצליחה להסביר איך שנים הכשירו נשים את השטח ללבישת המנומר, איך הפתייני
 התרוקן מתוכן, נלבש עכשיו כחולצת טי-שירט חסרת צורה,
 הנמר הוא חתול קטן ומדושן, סמל הסטטוס של מעמד הביניים הלבן.
 איך אפשר לנשום לרווחה, יותר לא נאלץ להחשד בערסיות שלנו
 זהו-

המנומר הולבן
 סמל סטטוס
 אתחלתא דגאולה

האישי הוא פוליטי
 המנומר הוא פוליטי
 אל תלבינו אותו